

KAKO LOVIJO NA SVETU NAJBOLJ RAZŠIRJENO RIBO?

Najbolj razširjena riba, kadar je vlovljena ter pripravljena za jed, je slanik. Ta riba potuje ob času vrstitev v neizmerenih množinah proti obrežjem. Tak slanikov vlak je včasih po več kilometrov dolg in ravno toliko širok, da, tako gosto so te ribe skupaj natlačene, da so celo čolni, ki nalete na tak val, v nevarnosti, da jih množica rib dvigne iz vode, nakar se lahko prevrnejo in potope, kar se je že večkrat zgodilo. Toda slaniki menjajo svoje smeri preseljevanja Opazovali so, da jih v gotove kraje tudi do 50 let ni bilo, potem pa zopet redno vsako leto. Slanik je zelo občutljiv glede temperature vode, zato se poda v vodne tokove, ki mu najbolj prija. — V evropskih vodah vrše lov na slanike večinoma le na obalah Anglije, Škotske, Norveške in Nizozemske. Tudi tu je moderna iznajdba, to je aeroplan, velike koristi. Letala se dvignejo in opazujejo morsko gladino. Ko opazijo, da se bliža velik val slanikov, javijo to brezžičnim putem v pristanišča, nakar po več tisoč čolnov, motornih in parnih, odpluje v označeno smer. Samo v Angliji je v ta namen pripravljenih 1300 vozil z 12.000 mornarji na krovu. 20 do 60 km od brega vržejo v morje mreže, ki včasih dosežejo skupno dolžino 3000 km. Polno obloženi se nato čolni in parniki vrnejo na obrežja. V angleških pristaniščih Jarmout in Lowestoft vlada nekaj časa veliko vrve in se dela noč in dan. 6000 ljudi je zaposlenih s spravljanjem slanikov v zaboje in sodove. Cela pokrajina diši po slanikih, kamor človek stopi ali pogleda, leže slaniki, sveži, soljeni, prekajeni, vsepovsod nič drugega kot slaniki. L. 1925 so v gori označenih dveh mestih razposlali nad 100.000 sodov slanikov. Računajo, da samo v evropskih vodah nalovijo vsako leto nad 10 milijard slanikov. Že sama Nemčija uvozi vsako leto nad 1 milijon sodov slanikov in Anglija potrebuje za svoje državljane na leto 1.300.000 sodov slanikov. Kako ogromne množine pa jih pojedjo šele Rusi!

Preživel šest papežev in pet kraljev. V Turinu je umrl najstarejši duhovnik v

Italiji in najbrže tudi najstarejši na svetu sploh, don Oreste Perogalli. Bil je do zadnjega časa čil in zdrav ter mladeniško živahen. Samo noge so mu odpovedale in je zadnja štiri leta svojega življenja preživel v naslonjaču. Preživel je šest papežev in pet kraljev ter doživel vse vojne od 1848—1918, 50 let je poučeval v turinskih gimnazijah latinščino in grščino.

Koliko plačujejo velesile za oboroževanje? Amerika je trošila pred vojno 1914—1918 za oboroževanje 240 milijonov dolarjev, danes pa 580 milijonov; Anglija 355 milijonov, danes 509 milijonov; Italija 125 milijonov, danes 182 milijonov dolarjev. 82 odstotkov vseh izdatkov svojega proračuna izdaja Amerika za odplačevanje dolgov prejšnjih vojn in za pripravljanje nove, leta 1913 pa je ta odstotek znašal samo 68%.

Koliko človeških življenj imajo na vesti boljševiški voditelji? Boljševiška policija je usmrtila od leta 1917 do leta 1921 1.766.098 oseb in sicer: 3755 učiteljev, 8800 zdravnikov, 1243 duhovnikov, sploh 192.350 rokovalcev, 864.700 kmetov. Računajo, da znaša število vseh smrtnih žrtev boljševiške podivjanosti tri milijone oseb.

Kazen za nerazobežene zastave. V Vukovaru je policija pozvala na odgovornost vse one hišne lastnike, ki niso dne 1. decembra lanskega leta ob obletnici ujedinenja razobesili zastav na svojih hišah. Srežki poglavar g. Jovan Dotlić, ki je obenem tudi vršilec dolžnosti upravitelja policije, je kaznoval nad 200 siromašnih hišnih lastnikov, ki tudi niso razobesili zastav in sicer vsakega na 4 dni zapora ali 100 Din kazni. Vsak od teh siromašnih hišnih lastnikov je moral naročiti zastavo po najmanj 200 Din, kar znaša za vse zastave 40.000 Din.

Občni zbor vinarskega društva.

se je vršil dne 26. t. m. ob 11. uri dopoldne na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Navzočih je bilo okrog 50 delegatov in vinogradnikov. Zborovanje je otvoril podpredsednik g. svetnik Zidanšek, ki

omenja odstop velezaslužnega dosedajnega predsednika g. profesorja Majcena, kateremu izreče občni zbor prisrčno zahvalo za dosedajno vneto delovanje. Prve težkoče so premostene, društvo pa še čakajo velike naloge, kakor n. pr. vprašanje sortimenta za bodoče trsne nasade itd. itd.

Tajniško poročilo g. inž. Zupaniča omenja, da se je vso delo društva dosedaj osredotočilo bolj na organizacijo vinogradništva in sicer potom reklamnih prospektov in vabil. Društvo je tudi interveniralo pri oblasteh glede trgovskih pogodb, zaščitne carine, uvoza vina v Avstrijo i. t. d. Društvo šteje sedaj že 1376 članov.

Vestno sestavljeno blagajniško poročilo izkazuje že premoženjski prirastek.

Nato je poročal urednik »Naših gorica«, g. ravnatelj Zmavc, o težkočah pri sestavi lista, ter je pohvalno omenjal veliko število sodelavcev, tako da bi list lahko izhajal celo na 32 straneh. Ker imajo naši kmetijski ljudje po zimi več časa za čitanje, je predlagal, naj bi list v zimskih mesecih bil bolj obširen, nego poleti. To je bilo soglasno sprejeto. Na predlog g. župana Brenčiča se izvoli uredniški odsek: dr. Leskovar, Bouvier, Zabavnik in Zidanšek.

Predlogi glavnega odbora se soglasno sprejmejo: 1. Zvišanje članarine od 20 na 30 Din. 2. Prihodnji občni zbor se vrši meseca maja v Krškem. 3. Vinarsko društvo, podružnica Ptuj, naj priredi prihodnje leto zopet razstavo.

Volitve načelnstva so soglasno potrdile za načelnika: oblastnega odbornika g. Zupaniča za I. podpredsednika: oblastnega referenta g. Zidanška; za II. podpredsednika: g. Bajuka iz Dolenjskega; v odbor pa so bili po daljši debati izvoljeni sledeči: Brenčič, Bouvier, Košar, Goriup, Rajh, Robič, Zabavnik, Zupanič, Spindler.

Med predlogi članic so bili sprejeti sledeči: glede oddaje cenejšega trsja iz državnih, oziroma oblastnih trsnic; proti točenju in sajenju šmarnice; naj bi Kmetijska družba prirejala svoje občne zборе tudi na Štajerskem; o viničarskem redu, ki se naj prouči; glede cenejšega uvoza ga-

— Stev. 604. — je rekel, ko se je vrnil. — Sedaj bodeva vprašala, kdo stanuje v oni kabini.

Z gospodarjem ladje je bil dobro znan, ker sta večkrat pila skupaj žganje, zato mu ni bilo težko izvedeti, kdo potuje v kabini št. 604.

— V št. 604. — stanuje madam Alvear, žena uglednega Amerikanca. Govori samo španjolsko. Dali zna holandski? Kolikor vem, niti besede.

Dübell se je vrnil k prijatelju in mu povedal, kar je izvedel. Vrnila sta se na prejšnji prostor. Dübell je pograbil stol in je dvakrat močno udaril po steni kabine.

— Ne razbijajte! — se je slišal glas v španjolskem jeziku.

Dübell se za trenutek niti ni premaknil. Potem pa je zgrabil Gregorja za roko.

— Grom! Glej plamen, ladja goril — je glasno jecljal.

Gregor je skočil pokoncu.

— Kje?

Dübell ga je sunil proč in napeto prisluškoval. V kabini je ostalo vse tiho.

— Stara dama gotovo ne zna holandski, ker bi drugače ne ostala tako mirna.

Peti dan so zapustili Rio de Janeiro, Gebria je plula navzgor po reki La Plata. Las Casas je peljal Betko na krov.

— To je Rio de la Plata — srebrna reka — je rekel. — To je bila pot starih raziskovalcev. Po tej reki so pripluli moji predniki. Tu so bili boje za svojo domovino.

Besedo »domovina« je tako mirno in tako ponosno izgovoril, da je Betko ganil.

— Ker ste tu, bi vam rad pokazal vse, kar je najlepše v Argentini. Brata sem povabil na svoj dom in on je z veseljem obljubil, da gre z menoj. In tako bom imel srečo, da vam pokažem svojo domovino Sv. Martin.

— Zelo ste ljubezni, g. Las Casas — se je zahvalila Betka. Prav rada grem z vami.

Las Casas je povabil tudi Dübella. Stvar se mu ni dopadla, ker sta Gregor in Betka sprejela povabilo, ga tudi on ni odklonil. Casasu namreč ni zaupal in tako je hotel biti vedno poleg Goversa in Betke. Šel je v kabino, da bi se pripravil za pot. Komaj je vstopil, je zagledal poleg ogledala nekaj belega.

Bila je kuverta. Odprl jo je in izvlekel iz nje veliko polo papirja, na katerem je bilo zapisano:

»Nocoj ob ednajsti uri ste čakani v Cafe Peru, Pedro de Mendoza — Juanita.«

nova knjiga za vas! Brez nje ni nedejel!
"BESEDE ŽIVLJENJA!"
Naročite ta fantovski molitvenik,
ki stane 22 Din, v usnje z zlato
obvezo pa 30 Din v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Fantje

lice; glede skupnega dela vseh kmetijskih društev v Jugoslaviji.

Ob ½ dveh popoldne je predsednik g. Zupanič zaključil prav dobro uspeli občni zbor.

Oblastni poslanec živinozdravnik Pirnat

Ali so nam okrajni ekonomski res potrebni.

»Kmetovalec« kot uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo je gotovo iznenadil marsikatero izmed članov imenovane družbe in bravcev, ko je prinesel v svoji 3. številki iz leta 1921, torej skoro že pred 7 leti, obširnejši članek z naslovom »Okrajni in okrožni ekonomski v Srbiji«.

L.

Mnenja sem, da ne bo odveč, ako ta-le članek radi boljšega razumevanja te more razprave navedem dobesedno. Glasi se sledeče:

»Ker je baš sedaj to vprašanje na dnevnem redu in se v kmetijskih in strokovnih krogih mnogo govori o okrajnih ter okrožnih ekonomskih, ki se bodo pri nas nastavili, ko bodo urejene razmere na znotraj, hočem podati kratek pregled o njihovem delovanju v Srbiji.

Srbski zakon glede nastavitve drž. ekonomov v Srbiji datira iz leta 1898. Tam je vsakemu okrajnemu glavarstvu (srežu) in okrožju (okragu) pridružen kmet. strokovnjak. So to po večini kmetijski sinovi, absolventi kmetijskih šol, imajoč nekaj let prakse na kakem drž. posestvu. Okrajni ekonomski so referenti v kmetijskih zadevah okrajnih glavarjev, okrožni ekonomski okrožnih načelnikov. Ti imajo skrbeti za procvit in napredek kmetijstva v dotičnem okraju, oziroma okrožju. Drž. ekonomski skrbijo za razvoj kmetijskih društev in zadrug v svojem okraju, prireajo po okraju predavanja ter navaajo kmetovalce z domačo, preprosto ter popularno besedo k umnemu gospodarstvu. Zaradi tega morajo biti večji vseh kmetijskih panog, pred vsem poljedelstva, živinoreje, travništva, vinoreje in sad

jarstva ter dobro poznati kmetijske razmere dotičnega okraja.

Ne samo z besedo, ampak tudi v praksi je treba preprostu in konservativnemu kmetovalcu pokazati zboljšanja in napredek v kmetijstvu. Zaradi tega ima vsako glavarstvo vzorno posestvo (zasadnik), oziroma kmetijsko postajo, ki obsega 10 do 20 ha zemlje in tudi več. Tu je pred vsem vzorni hlev, na njivah in travnikih se delajo poizkusi z umetnimi gnojili, iz drevesnice in trtnice se oddajajo drevesa, oziroma trsje posestnikom dotičnega okraja po znižani ceni. Ekonomski imajo poleg kmetijskega referata pri okrajnem glavarstvu obenem tudi vodstvo teh vzornih posestev.

Drž. vzorna posestva so dostopna vsakemu kmetovalcu, kjer se lahko na lastne oči prepriča o napredku posameznih panog v kmetijstvu. Na teh posestvih prireajo ekonomski dvakrat na leto praktične tečaje, ki trajajo do pet dni. Na te tečaje mora poslati vsaka občina vsaj po dva udeležnika.

Ekonom mora biti vedno v zvezi z župani in kmetovalci v okraju in jim biti vedno na razpolago z nasvetom in s poukom ter poznati vse vrline pa tudi slabosti preprostega kmetovalca.

Drž. ekonom mora biti vedno v zvezi s kmetovalci v okraju, prirejati po potrebi predavanja ter skrbeti za razvoj kmetijskih društev in zadrug.

O svojem delovanju in uspehu v okraju mora ekonom redno, mesečno in letno poročati ministrstvu poljoprivrede v Beogradu. To poročilo obsega stanje vseh kmetijskih panog v okraju, vreme, elementarne neizgode, razne pojave škodljivcev v kmetijstvu ter setveno in žetveno statistiko.

Delovanje okrožnih ekonomov je do malega isto, kakor okrajnih. Oni nadzirajo podrejene okrajne ekonomski, jim dajejo potrebna navodila in delujejo z nasveti in s kmetijskim poukom za razvoj in procvit kmetijstva v okrožju. Vsako leto pozove vse okrajne ekonomski svojega področja na sestanek, posvetujoč se tako vsestransko o delu za dobrobit dotičnega okraja v bodočem letu.

Državni ekonomski so si s svojim nurnim delovanjem za napredek kmetijstva in popularnim nastopom med tamkajšnjimi kmetovalci pridobili vsestransko zaupanje. Ekonomski je nekak zaupnik in svetovalec ne le v kmetijskih, ampak tudi v splošno vseh drugih zadevah tamšnjega kmetijskega ljudstva.

Po istem načinu naj bode tudi pri nas čim preje nastavljeni pri posameznih okrajnih glavarstvih državne ekonomski. Pred vsem bi se gledalo na to, da bi se nastavilo za to ljudi, ki so s primerno šolsko izobrazbo in prepotrebno prakso pripravili na to važno in za napredek našega kmetovalca tako potrebno mesto. — A. Dular.

(Dalje prih.)

Organistovske zadeve.

Redni občni zbor Društva organistov za mariborsko škofijo se vrši dne 20. februarja t. l., ob 10. uri popoldne v sobani SLS v hiši na Koroški cesti št. 1, poleg cerkve sv. Alojzija v Mariboru. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Govor o pokojninskem zavarovanju organistov. 5. Proračun in določitev članarine za leto 1928. 6. Volitev novega odbora. 7. Razni predlogi in slučajnosti. — Člani društva imajo polovično vožnjo na železnicah. Vsak naj zahteva na svoji odhodni postaji vozni listek do Maribora z mokrim žigom. Tega listka ob prihodu v Maribor na postaji ne sme oddati. Ta listek bode veljal tudi za nazaj. Na članski legitimaciji mora vsak imeti potrjeno, da se je udeležil občnega zbora. Torej, da ne bode pomote, še enkrat: Nobeden naj ne zahteva polovičnega voznega listka do Maribora, ampak celi vozni list do Maribora, pač pa mora ta list imeti vzadaj mokri žig (pečat) tiste postaje, kjer kdo vstopi. — Kdor še ni član, lahko pristopi v Mariboru, tam dobi člansko legitimacijo in ima potem istotako polovično vožnjo. — Organisti, pokažite svojo stanovsko zvestost in se tega važnega občnega zbora v prav obilnem številu udeležite! Ob tej priliki tudi lahko vsak poravna zaostalo članarino.

Pozvonil je.

— Ste vi prinesli to pismo? — je vprašal strežnika.

— Ne, g. Dübello.

— Kdo pa ga je potem neki prinesel.

— Niti slutim ne.

— Dobro, hvala!

Dübello je kar zijal. Kako je moglo priti to pismo v njegovo kabino, ko je vendar pustil Juanito v Rio de Janeiro. Morda ga je komu izročila in ga je ta vtihotupil v sobo. —

Naposled so lahko zapustili ladjo. Las Casas je Gregorju in Betki pomagal pri izstopu. Pri tej priliki se je pokazalo, kako velik vpliv ima doma. Bilo mu je treba le namigniti in paketov sploh pregledali niso. Na obrežju jih je čakal velik avto, ki je drvel z njimi v hotel Plaza. Tu je bilo že vse naročeno in hotelir jih je peljal v najlepše sobe.

V.

Henrik Dübello je zopet prečital Juanitino pismo: »Nocoj ob ednajsti urite čakam v Cafe Peru, Pedro de Mendoza — Juanita.«

Te besede so zelo razumljive. A kako čuden kraj za sestanek! O Café Peru ni vedel ničesar, o ulici Pedro de Mendoza pa mu je bilo znano, da je zloglasna.

Kako je moglo priti dami, kakoršna je Juanita, na misel, da gre tje?

Mogoče je to pismo le past, ker je El Boca, kakor nazivajo ulico Pedro de Mendoza vsi mornarji sveta, kraj, kjer človek lahko doživi vsakovrstna presenečenja in ni redek slučaj, da se vrne od tam z razbito glavico, ali pa tam obleži za vedno.

Dübello se ni mogel odločiti, da bi šel. Vplivalo je na njega tudi razmerje, ki se je zadnji čas razvilo med Casasom in Betko. Ni se mogel otresti misli, da preti dekletu nevarnost. Morda mu je celo Casas nastavil to past! Saj ga je v Rio de Janeiro razžalil in ni mogoče pričakovati, da bi se Argentinec ne maščeval.

Nasproti temu so mu zopet migljale pred očmi Juanitine besede: »... da vedno prideš, kamorkoli ti naročim!«

— Grem! Videti hočem, kaj je na stvari.

— Gospod, vaš avto je tukaj — je javil vratar.

Dübello je potipal žep, da se prepriča, ali ima revolver in se je vsedel na avto.

Pri »Darseni« je obstal in izstopil. Pred njim je ulica Pedro de Mendoza, nekoliko bolj razsvetljena kot druge sumljive ulice; a v kljub temu pa je še dovolj temna.

Dalje prih.

Ve morate imeti knjigo
"KADAR ROŽEC VETO"
Naročite jo v Tiskarni
sv. Cirila v Mariboru.

Dekleta